

מסורת הש"ס

(א) ויניקין כב: ויניקין,
(ב) ויניקין כב: ויניקין,
(ג) ויניקין כב: ויניקין,
(ד) ויניקין כב: ויניקין,
(ה) ויניקין כב: ויניקין,
(ו) ויניקין כב: ויניקין,
(ז) ויניקין כב: ויניקין,
(ח) ויניקין כב: ויניקין,
(ט) ויניקין כב: ויניקין,
(י) ויניקין כב: ויניקין,
(יא) ויניקין כב: ויניקין,
(יב) ויניקין כב: ויניקין,
(יג) ויניקין כב: ויניקין,
(יד) ויניקין כב: ויניקין,
(טו) ויניקין כב: ויניקין,
(טז) ויניקין כב: ויניקין,
(יז) ויניקין כב: ויניקין,
(יח) ויניקין כב: ויניקין,
(יט) ויניקין כב: ויניקין,
(כ) ויניקין כב: ויניקין,
(כא) ויניקין כב: ויניקין,
(כב) ויניקין כב: ויניקין,
(כג) ויניקין כב: ויניקין,
(כד) ויניקין כב: ויניקין,
(כה) ויניקין כב: ויניקין,
(כו) ויניקין כב: ויניקין,
(כז) ויניקין כב: ויניקין,
(כח) ויניקין כב: ויניקין,
(כט) ויניקין כב: ויניקין,
(ל) ויניקין כב: ויניקין,

תורה אור השלם

1 ויניקין כב: ויניקין,
2 ויניקין כב: ויניקין,
3 ויניקין כב: ויניקין,
4 ויניקין כב: ויניקין,
5 ויניקין כב: ויניקין,
6 ויניקין כב: ויניקין,
7 ויניקין כב: ויניקין,
8 ויניקין כב: ויניקין,
9 ויניקין כב: ויניקין,
10 ויניקין כב: ויניקין,
11 ויניקין כב: ויניקין,
12 ויניקין כב: ויניקין,
13 ויניקין כב: ויניקין,
14 ויניקין כב: ויניקין,
15 ויניקין כב: ויניקין,
16 ויניקין כב: ויניקין,
17 ויניקין כב: ויניקין,
18 ויניקין כב: ויניקין,
19 ויניקין כב: ויניקין,
20 ויניקין כב: ויניקין,
21 ויניקין כב: ויניקין,
22 ויניקין כב: ויניקין,
23 ויניקין כב: ויניקין,
24 ויניקין כב: ויניקין,
25 ויניקין כב: ויניקין,
26 ויניקין כב: ויניקין,
27 ויניקין כב: ויניקין,
28 ויניקין כב: ויניקין,
29 ויניקין כב: ויניקין,
30 ויניקין כב: ויניקין,

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה אלף וכו'
בין רב למעט וכו' זה מה.
נ"ב ע"ל ביש דף קכז:
(ב) ד"ה לזוח וכו' לזוח
הער ולזוח שם ועדיין:

מוסף תוספות

א. אלא למ"ד לבאי
הארץ מאי בין רב למעט
ואי משום דע"י החזרה
חזרוני להיות שוין הא
מלשמות מוטות אבות
ינחלו נפקא. מוס' ביידי.
ב. משום דהוה נפיש
משאר שבטים ולא שקיל
לחולקא אלא כחד משאר
שבטים. יד רמא.

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

קיה.

רבינו גרשום

אלא למאן דאמר לבאי
הארץ. נתחלקה הארץ מאי
בין רב למעט האי כל באי
הארץ נוטל חלקו ולא יותר
קשיא. ויש ספרים שכתבו
בהן היינו דכתיב לרב תרבה
נחלתו ומפרש נמי כדמפרש
בין רב למעט: היינו דקא
צווחין בנות צלפחד. משום
דאבותיהן מיוצאי מצרים
היה ומבכשות לירש חלקו:
אלא למ"ד לבאי הארץ.
נתחלקה הארץ לא הוה
לזון למשקל מידי דהא
מת סביר: אלא לחזרה
וליתול בבכסי חפר. וצווחן
לזומר דאפילו למאן דאמר
לבאי הארץ נתחלקה משום
הכי צווחין משום חזרה
ליטול בבכסי חפר אביו
של צלפחד שהיו לו בנים
לחפר שנוולו בדבר וכאן
לארץ ונטלו חלקם ואחר
כן היה להם לחזיר אצל
חפר אביתן ולחזור ולחלק
בשום עם בנות צלפחד שהן
תחת אביתן ואמטו להכי
צווחין: היינו דקא צווחין
בכסי חפר. דאבותיהן מיוצאי
מצרים נינהו וצווחין על
חלק אבותיהן: הא כוליהו
שקלי. כל אחד חלקו:
ומשני לעולם לבאי הארץ
היו ומשום טפלים דאיתא
בהו טפי משאר שבטים
דכתיב כן מורת יוסף שהן
פרוין ורובין טפי וצווחין
דלא שקלי לצורך טפלים
ודחיקין להו דרוביהו: אמר
אביו. איכא למשמע מאה
הלכה בין למאן דאמר
ליוצאי מצרים כו' לא
הוה חד דלא שקיל. אפי'
טפלים דאליבא דתיק דאמר
ליוצאי מצרים נתחלקה
ומצאי את הטפלים (אפי'
הכי לא) [דלא] שקלי
בכוח עצמן אפי' הכי
שקלי בשביל אביתן שיצאו
ממצרים ושקלו נחלת
אביתן בארץ. ולאידך תנא
נמי דאמר לבאי הארץ
נתחלקה הארץ ומצאי את
הטפלים אפי' הכי שקלו
טפלים משום דחזרה נחלה
אצל אביתן לירת מכח
שבוש. עם שאר אחיהם
היו. ואי ס"ד דלא שקלי
הוה להו למצויה כדצווחי
בני יוסף על הטפלים שלהן.
וכי יומא דראי צווחו אלא
הני דצווחו ואהני היבד
להו נחלה על צווחיהו כו'
ביה קרא אבל צווחו ולא
אהנו צווחתם לא כתב.
והא בני יוסף דצווחו ולא
אהני להו אפי' הכי כתביה
קרא. ומשני לעולם דצווחו
ולא אהנו ומשום הכי
לא כתביהו קרא. ודקא
קשיא לך הא בני יוסף
דצווחו ולא אהני ואפי'
הכי כתביהו התם לאו
משום האי טעמא הוא

וממשה שנוולו חולקים בחלק אציהן עם החמשה הראשונים ונראה
לרשב"א דרישא וסיפא מיירי כגון שמתו אותם שיצאו ממצרים בלא
זרע ולא נכנסו לארץ דודאי מתו במדבר כל אותן שהיו בני עשרים
כשיצאו ממצרים ומיירי רישא שמתו העשרה שיצאו עמו וממשה בניס
נוולו במדבר ונסיפא שמתו חמשה
שיצאו עמו ונוולו במדבר י' והשתא הוי
סיפא דומיא דרישא ואפי' נמי שפיר
דנקט שיצאו עמו דמה לך לניצח
האז אלא משום דצעי למימר שאותן
מתו ונוולו אחרים במדבר ולריב"ס
קשה על פירוש הקונטרס דהא מלרז
תרצה משמע שפיר טפי למי שהוה
רב עתה תרצה ואי משום דהא כבר
כתיב לאלה תחלק הארץ אס כן למי
שהיה רב צינחא מנרים מלשמות
מטות אבותם נפקא ונראה לו דגרס
היינו דכתיב פקן רב למעט כמו
שכתוב בספרים וה"פ בשלמא למ"ד
ליוצאי מצרים דאס הוו שני אחין
מיוצאי מצרים והיו להו עשרה בניס
מנאי הארץ ושני אחין איין להן כי
אס שני בניס מנאי הארץ הרי אותן
עשרה לא נטלו אפי' שכן מרובין
כי אס כמו שני בניס שכן מרובין
היינו בין רב למעט אפי' דלקמן
דריש מנאי קרא דלשצטים אימפלג
השתא לא אסיק אדעתיה הדיא דרשא
מדע דהא פריך בסמוך למ"ד לנאי
הארץ אמאי קא צווחו בני יוסף ואי

לשצטים אימפלג שפיר צווחו לכולי עלמא^א אלא ודאי לא אסיק
אדעתיה הדיא דרשא^א (והדיא דרשא^א) (דספרי) הוי לפי המקנהל):
ולמאן

וממעט אלף הכי הו"ל למימר חלק כחלק ינחלו וצחורה נמי ליכא לאוקומיה דמלשמות מטות אבותם [במדבר כו] שמעין לה שפיר אליציה דהאי תנא ועוד
תרצה ותמעט משמע נטילה ראשונה שנוטל כל אחד חלקו קודם שיחזירו לאבותיהם דכתיב בספיה דקרא [ספ] איש לפי פקודיו יותן נחלתו:
היינו דקא צווחו בנות צלפחד. למה יגרע שם אציו מתוך משפחתו [ספ כו] שזכה בצרך ישראל כי אין לו בן שאילו היה לו בן היה נוטל הבן חלקו
של אציו שהיה מיוצאי מצרים ועתה בשביל שאין לו בן למה לא יגרע את חלקו: לא הוה. לנלפחד נחלה בצרך ישראל דלישקול לא הוה
ולא יוצאי יריכו זכותו שהרי לנאי הארץ ניתנה ואפילו אס היה לו בן לא היה נוטל כלום בשביל אציו ואפילו בשביל עצמו אס הוה פחות
מכ' ומאי הא דקא צווחו בשביל שאין לו בן: אלא לחזרה וליטול בבכסי חפר. דמאן דאית ליה לנאי הארץ אית ליה חזרה שמחזירין לאבותיהם
כל מה שנטלו וחזרו ויושקין לאבותיהם כמשפט. והכי אמרי למה יגרע שם אציו לנלפחד מתוך משפחתו שהיה לו לזכות עם אחיו בבכסי
חפר וקננו אילו היה לו בן כשיטלו בני חפר שהם אחי אציו נחלה בצי"י יחזירו אותה לחפר אציהן ויוריש אותה לכל בניו ויטול אציו
שהוה בכור ב' חלקים או הוה לא בנו שקם תחתיו דכתיב ואס אין לו [ספ] עיין עליו [לעיל קטו]. והשתא שאין בן למה לא נקום תחת אציו לירש נחלתו
הבאה לו מחפר אציו ע"י חזרה שהחזירה בניו או בני בניו שהיו מנאי הארץ שהרי בת הבן יורשת עם האחין ולקמן נמי אמרינן דרשניות
היו והיו יודעות שבת הבן חירש עם האחין שלמדו מפרשת יצמין דלקמן [דף קטז]: היינו דקא צווחו בני יוסף. שהיו עכשיו מרובין
וגברו יותר משאר שבטים והן לא נטלו אלא לחשבון של יוצאי מצרים והיתה נחלת כל אחד מועטת מחלק כל איש ואיש מישראל:
כולהו שקול. בשוה. ומינהו לקמן [קכג]. אמרינן דארץ ישראל לשצטים אימפלג וצדין צווחו בני יוסף שלא נטלו אלא כחד מן השצטים אף על פי
שאין גדול בכל השצטים כשצט שלהן אלא משום דמבעיא ליה לקמן לא צעי לתרזיה הדי: משום טפלים. יתומים שלא היו בני עשרים
בכניסתם לארץ וגם לא היה להם אז הנכנס לארץ שיהיה חלקו כשימותו וגם לא היה להם שום מוריש שיצא ממצרים שירשו ממנו על
ידי חזרה: שמע מינה. מנאות בני יוסף ובנות צלפחד דלא הוה חד בכל השצטים דלא שקיל או הוה או אציו ואף על גב דהוה מנאי
מתרמי דאליצא דמאן דאמר ליוצאי מצרים כל אותן שיצאו פחות מבין עשרים בלא אז לא נטלו חלק בצרך שהרי לא הן ולא אציהן היו
מיוצאי מצרים דטפלין שיצאו לא נתחלקה להם ואפילו הכי לא איתמרי שלא יא' יתום ממצרים פחות מבין עשרים ואס יא' אס כן מת
אחד מקרוביו במדבר שהיו מיוצאי מצרים להורישו חלקו דומיא דבנות צלפחד שלא היו ראוין ליטול חלק בצרך דכתיבא בספרי [שמות כו דף] איש
לפי פקודיו להוציא את הנשים דמנו לטפלים ואפילו הכי ירשו חלק אציהן. ולמאן דאמר לנאי הארץ נמי כל הנכנסין לארץ פחות מבין
עשרים לא נטלו חלק בצרך אלא על ידי חזרה וכגון שהיו מורישיו מיוצאי מצרים ואס לאו לא יטול ואפילו הכי לא הוה חד דלא
שקיל דלא איתמרי מילתא דכל אותן שנכנסו לארץ בני עשרים נטלו חלקם והטפלים יתומים הפחותים מבין עשרים נטלו כולן על ידי חזרה
בבנות צלפחד ואותן שהיה להם אז ואס ולא היו יכולין ליטול בחזרה לא מאצי אציהן ולא מאצי אמותיהן שהרי אציו ואמו קודמין
הרי אציהן נוטל חלק בצרך משום צאי הארץ וכמאן דשקיל איהו דמי ואין לו לנעוק: איצעי ליה למנאות. בבנות צלפחד ובני יוסף
וגם הנציח היה לו לכתוב דכתיב בבנות צלפחד ובני יוסף: דנאות ואהני. כגון בנות צלפחד: דנאות ולא אהני. שלא יוכל לגזול שאר
שבטים וליתן להם ומה שהשיבם עלה לך היערה וגו' [והושע יז] לדרשה איצטריך דלקמן ולא כפשיטה שנמן להם יעירות להרשיב נחלתם שאם
מנחלת שצט אחר הן אין הרשות בידי ואס של מטה בני יוסף היו הרשות בידים לכרות היער [ו] ולגרשם ועדיין לא נמנה להם יהושע
כלום: ומשני הספ ענה טובה קא משמע לן. בשביל שלמדן אנו ממה שהשיב להם יהושע דמבעיא ליה לאיניש להטמין עצמו לאודוהי
מעניא ציטא להכי כתביה קרא לנאות בני יוסף: ויאמר להם יהושע. להוסיף נחלה אי אפשר אך ענה טובה אינו נותן להם שאם
עם רב אחת עלה לך היערה וגו' ובראת כרות היער ותצנה לך שם בית מושב דכתיב וברא אותהן בחרבותם [יחזקאל כג]:

אמר